

TIKĖJIMO TIESŲ TILTAI

Vieno pastato istorija

Pastatas, kuriame kadaise buvo NKVD skyriaus būstinė.

Kiekvienas pastatas turi savo istoriją, bet ne kiekvienas taip skaudžiai susijęs su daugelio žmonių likimais, kaip pastato Kauno g. 3, Ukmergėje, istorija.

Kažkada šioje vietoje buvo medinis, dar pijorų vienuoliams priklausęs, pastatas, tačiau 1937 metais jį sunaikino gaisras. Tuo laiku čia jau šeiminkavo vienuo-

liai marijonai, kuriems priklausė ir šalia esanti Švč. Trejybės bažnyčia. Jie 1938–1939 metais vietoj sudegusio medinio pastato pasistatė naują mūrinį, tačiau galutinai

įskurti jame sukliudė sovietinė okupacija.

1941 metų kovo 7 dieną, sovietų valdžia vienuolino pastatą nacionalizavo ir jame įkurdino NKVD Ukmergės apskrities skyriaus būstinę, bet neilgam. Tais pačiais metais Lietuvą okupavo vokiečiai ir iki 1944 m. šiame pastate dirbo slaptoji Vokietijos policija („Gestapas“).

Baigiantis Antrajam pasauliniam karui 1944 m. pastate vėl įsikūrė NKVD. Būtent laikotarpis, kai sovietinės okupacijos metu šiame pastate dirbo NKVD skyrius, liko skaudžiausiai įsimintinas daugeliui Ukmergės apskrities gyventojų (1950 m. apskritis buvo panaikinta). Čia buvo okupacinio režimo Ukmergės krašto represinės struktūros centras – iš čia buvo vykdomas totalinis gyventojų sekimas, čia buvo derinami gyventojų trėmimų sąrašai, tardomi suimtieji. Suimti žmonės kalinti pastato rūsyje įrengtoje laikinojo sulaikymo kameroje (KPZ), tardomi pastato antrame aukšte.

Išsiaiškinta, kad pastate buvo kalinami, tardomi ir kankinami 46 Ukmergės apskrities gyven-

tojai. Iš jų 19 suimtųjų buvo sovietų valdžiai neįtikę civiliai gyventojai, 11 suimtųjų – Vyčio ir Didžiosios Kovos apygardų partizanai, 10 partizanų rėmėjų, 6 ryšininkai. 30 suimtųjų buvo išvežti į sovietų lagerius, kuriuose 9 iš jų mirė, 4 suimtieji, nesulaukę nuosprendžio, mirė nukankinti, 5-ių likimas neišaiškintas, 7 suimtieji buvo paleisti: 1 jų buvo vėliau ištremtas, o 1 pasitraukė pas partizanus ir žuvo.

Taip pat šiame pastate buvo kalinti ir kankinti dabartinėje Paupio g. buvusio Ukmergės kalėjimo kaliniai. O ten kalinti 134 žmonės.

Pastato kieme (po 1948 m., kai žuvusių partizanų palaikų nebeneikindavo Ukmergės turgaus aikštėje) buvo pametami žuvusių Didžiosios Kovos ir Vyčio apygardų partizanų palaikai.

Atlikus išsamų istorinį-archyvinį tyrimą nustatyta, kad šiame kieme buvo niekinti palaikai daugiau kaip 60-ies žuvusių partizanų:

– būrio vadas Benediktas Narkevičius-Algis ir partizanas Adolfas Bareika-Hitleris;

Nukelta į 8 p.

1970.IV.14 laikraštyje „Vilnis“ buvo įdėtas Religijų reikalų tarybos įgaliotinio Rugienio pasikalbėjimas su žurnalistu E. Baleišiu. Štai ką jis papasakojo apie Kauno Kunigų seminariją:

„Tarpdiecezinė Kunigų seminariją veikia Kaune. Jos vadovybė ir dėstytojus skiria Lietuvos ordinarai. Kandidatas į šią mokyklą turi gauti parapijos klebono rekomendaciją. Seminarijos vadovybė sprendžia, ar jaunuolį priimti į seminariją, atsižvelgdama į šį rekomendacinį raštą, kandidato pristatytą brandos atestatą, jaunuolio asmenybę. Numatytus priimti kandidatus seminarijos rektorius daktaras Viktoras Butkus derina su seminarijos globėju Jo Ekscelencija Kauno Arkivyskupijos apaštališkuoju administratoriumi vyskupu Juozapu Labuku. Kunigų seminarijos,

kaip ir visų katalikiškų universitetų, programą nustato Studijų Kongregacija Romoje. Mokslas čia trunka penkerius metus. Seminarijos auklėtiniai nemokamai ir negrąžinamai gauna visą išlaikymą, kuris padengiamas tikinčiųjų aukomis...“

Kadangi Rugienis nutylėjo apie savo ir KGB organų veiklą seminarijoje, tai jo pasikalbėjimą tenka papildyti.

Jau vidurinėje mokykloje besimokantį jaunuolį, jei išryškėja jo ketinimai mokytis Kunigų seminarijoje, stengiamasi paveikti, kad pasirinktų kitą profesiją. Mokyklos vadovybė, kartais rajono vykdomojo komiteto pareigūnai pataria stoti į kitą aukštąją mokyklą. Žada net padėti. Jeigu

agitacija nieko nepadedą, kartais bandoma apsunkinti brandos atestato egzaminų laikymą, kad būsimasis kandidatas gautų pataisą ir jam bent vieni metai susitrukdytų. Kartais mokyklos vadovybė nenori į rankas atiduoti brandos atestato, pasisiūlydama jį pasiūsti su savo rekomendacija į kurią nors aukštąją mokyklą. Kai nepavyksta atkalbėti, mokyklos vadovybė kai kada prašo jaunuolį, kad stotų į seminariją po kelerių metų iš kokios kitos įstaigos, nes šitokiu būdu tikisi lengviau išsisteisinti prieš rajonines ar respublikines įstaigas dėl savo „blogo auklėjimo darbo“.

Kad sutrukdytų jaunuoliams keletą metų įstoti į seminariją, nuo 1954 m. seminaristams reikia

atlikti karinę tarnybą. Būna atveju, kad karinis komisariatas keletą metų atideda šaukimą į kariuomenę ir kandidatas neturi teisės stoti į seminariją.

KGB organų įsakymu seminarijos vadovybė privalo referuoti saugumo organams, kai tik kandidatas peržengia seminarijos slenkstį. Yra ne vienas faktas, kai kandidatai pradėdami valdžios organų varginti tuojau po pasirodymo seminarijoje, nors dar nebuvo palikę net pareiškimo būti priimamais.

Rugienis yra nurodęs seminarijos vadovybei, kokių kandidatų pareiškimus visiškai negalima priimti. Šitai kategorijai priklauso vadinami „antitarybiniai elementai“, t. y. asmens dėl kokių

nors priežasčių esą KGB organų nemalonėje, pvz., jei tėvai buvo ištremti į Sibirą, jei kas iš artimųjų pokario metais buvo partizanų etc. Reiškia, pirmąjį kandidatų persijojimą turį padaryti pati seminarijos vadovybė.

Ypatingą veiklą KGB organai išvysto, kai seminarijos vadovybė kandidatų sąrašą išsiunčia Rugienio patvirtinimui. Visais galimais būdais KGB organai renka apie kandidatų žinias: mokykloje, darbovietėje, apylinkėje. Saugumo organus labiausiai domina, ar šis jaunuolis, tapęs kunigu, gali daug pakenkti ateizmui ir tuo pačiu tarybinei santvarkai, ar jis bus nepavojingas priešas.

Nukelta į 8 p.

Tarp laureatų – ir ukmergiškiai

Kristina ZINKEVIČIENĖ

Lietuvos tautodailininkų sąjungos Panevėžio bendrijos regioninė konkursinė liaudies meno paroda „Aukso vainikas“ vyko Biržų krašto muziejuje spalio 4–29 d. Parodoje eksponuoti 60-ies tautodailininkų darbai iš Anykščių, Biržų, Kupiškio, Ukmergės, Pasvalio, Rokiškio, Panevėžio.

Ukmergės kraštui atstovavo ir savo darbus pristatė tautodailininkai: Stanislovas Zinkevičius (rankšluostinės), Kristina Zinkevičienė (batikos paveikslai),

Laima Dzigaitė (žolynų grafika), Ričardas Kupcikevičius (medinės drožinės dėžutės), Vita Vaitkevičienė (keramika), Valentas Butkus (kryždirbystė).

Parodos metu išrinkti geriausi regiono liaudies meistrai. Vertinti geriausi penkerių metų laikotarpiu sukurti vaizduojamojo meno (skulptūra, tapyba, grafika, karpiniai), taikomojo meno (tekstilė, keramika, medžio dirbiniai, kalvystė, juvelyrika, paprotiniai dirbiniai – margučiai, verbos, sodai) ir kryždirbystės (kryžiai, stogastulpiai, koplytstulpiai, koplytėlės) darbai.

Tarp laureatų – ir ukmergiškiai. Specialus įvertinimas įteiktas Laimai Dzigaitei už išskirtinumą ir sakralumą, kuris atsispindi jos sukurtuose žolynų paveiksluose.

Kryždirbystės srityje antrą vietą pelnė Valentas Butkus, konkursinėje parodoje pristatęs ažuolinius kryžius, stogastulpį ir du koplytstulpius.

Taikomojo meno srityje pirmą vietą laimėjo ir į respublikinę konkursinę liaudies meno parodą „Aukso vainikas“ vyks Stanislovas Zinkevičius, pristatęs penkias drožinėtas, pjaustytas ažuolines rankšluostines.

Pirmąsias vietas pelnę regionų liaudies meistrai patenka į respublikinę konkursinę liaudies meno parodą „Aukso vainikas“, kuri vyks gruodžio mėn. Gelgaudiškio dvare (Šakių r.).

Uždarymas ir metų geriausių meistrų paskelbimas numatomas 2023 m. sausio mėnesį, kai švenčiama Trijų karalių šventė.

Tarp laureatų – ukmergiškiai Laima Dzigaitė, Stanislovas Zinkevičius, Valentas Butkus.

KGB organų veikla Kunigų seminarijoje

Atkelta iš 7 p.

Klierikui besimokant seminarijoje, kartais KGB pareigūnai atvyksta pas jo tėvus, apsimetę gerais sūnais draugais, kalba apie religiją, teiraujasi, kokias knygas sūnus skaitas, su kokiais kunigais esąs pažįstamas etc.

Prieš įstojiant į seminariją, vasaros metu KGB organai kandidata aplanko kartais daug kartų. Kad saugumo darbuotojams užtektų laiko, seminarijos vadovybė kandidatų sąrašą privalo Rugieniui nusiųsti labai anksti, pvz., šiais metais (1972) – iki birželio 26 dienos.

Norėdami susitikti su kandidatu, KGB pareigūnai kartais paslapčiomis atvyksta į jo tėviškę, kartais iškviečia į karinį komisariatą arba darbovietėje į kadro skyrių. Apie saugumiečių pokalbius griežtai draudžiama pasakoti namiškiams, klebonui ir kt. Susitikimų metu KGB pareigūnai pirmiausia atkalbinėja, kad jaunuolis nestotų į aukštąjį mokyklą. Kai nepavyksta atkalbėti, KGB pareigūnai kandidata stengiasi užverbuoti saugumo organų agentu. Argumentuojama taip: „Jei būsim draugai, įstojimui į seminariją nebus jokių kliūčių. Tikėjimo ir kunigiškų pareigų neliesime, tik retkarčiais pasimatysime, pasikalbėsime. Jei bus reikalo, duosime materialinės paramos ar padėsime kitokiu būdu, o apie mūsų susitikimus niekas nežinos.“

Jeigu kandidatas, nujausdamas KGB pareigūnų klastą, pareiškia neturįs noro dirbti saugumo agentu, tada prasideda gąsdinimai: „Esi fanatikas! Į seminariją neįstosi. Viskas yra mūsų rankose. Tikriau-

siai tau tarybų valdžia nepatinka. Apsigalvok, kad nereiktų gailėtis!“

Baigdami pokalbį, saugumo pareigūnai kartais net po parašu užgina niekam neprasitarti, kas buvo kalbėta, priešingu atveju gresia baudžiamoji atsakomybė.

Jei kandidatas pokalbyje su KGB pareigūnais pasirodo labai principingas, jo kandidatūra iš karto atmetama; saugumiečiai pasidaro išvada, kad šitokio negalima leisti mokytis seminarijoje, nes, tapęs kunigu, bus visiškai nesukalbamas.

Tiesos dėlei reikia pripažinti, kad kai kuriuos jaunuolius KGB pareigūnams pavyksta užverbuoti. Tai atsitinka per neapdairumą arba dėl neprotingo kokio nors kunigo patarimo: „Nebijok pasirašyti, visi taip daro. Paskui galėsi saugumui nedirbti.“ Deja, saugumo organai turi pakankamai priemonių priversti dirbti jų naudai, ir pasipriešinti sugeba tik didelės aukos dvasios vyrai.

Ko siekia KGB organai, verbuodami klierikus saugumo agentais?

Saugumo organams reikalinga tiksli informacija apie seminarijos dėstytojus, vadovybę, klierikus ir apie bažnytinio gyvenimo įvykius. LKPCK sekretorius A. Barkauskas LKPCK VI plenumo kalbėjo: „Ideologinės kovos paastrėjimas verčia mus būti ypač budriais ir veikti apgalvotai, kryptingai, patikimai užsklęsti duris bet kokiai priešų įtakai. Mes privalome atitinkamai reaguoti į visas mūsų priešų ruošiamas diversijas, laiku jas išspėti ir sužlugdyti.“ (1972.VII.6)

Be abejo, KGB organai žino, kad joks sąžinė turįs kunigas nebus

rimtas saugumo darbuotojas. Ir šiuo atveju verbavimas saugumo agentais turi prasmę. Klierikų tarpe pasėjamas nepasitikėjimas vienu kitais, užverbuotasis bijo pasirodyti pamaldus, vengia rimtesnių pokalbių etc. Užsiverbavęs jaunuolis, jausdamas savo dvilypumą, neišvengiamai morališkai palūžta. Todėl KGB organų pastangos klierikus ir kunigus verbuoti saugumo darbuotojais yra grubus nusikaltimas prieš žmogaus teises.

Tiek seminarijoje, tiek už jos ribų visiems yra aišku, kuris yra rimtas kandidatas ir kuris „su partijos bilietu“.

Užverbuotieji yra skirtingi. Daugelis jų turi gerą valią ir Bažnyčiai kenkti nenori. Jie labai vengia susitikinėti su KGB pareigūnais, vengia būti kunigų pobūviuose, kad nereiktų saugumui pasakoti, kas ten buvo kalbėta. Vienas kitas užverbuotasis, praradęs kunigiškąjį ir žmogiškąjį orumą bei sąžinę, vykdo viską, ko iš jo KGB pareigūnai reikalauja.

Religijų reikalų tarybos įgaliojimo Rugienis iš seminarijos vadovybės atsiųsto kandidatų sąrašo kelis jaunuolius išbraukia, dažnai pareiškdamas, kad šitie niekad negalės tapti kunigais. Kad Rugienis daug kandidatų nenubrauktų, seminarijos vadovybė yra priversta virtinimui pasiūsti tiek kandidatų, koks nustatytas valdžios limitas. (Šiuo metu kasmet leidžiama priimti 10 kandidatų. Prieš keletą metų buvo leidžiama priimti vos 5.)

Seminaristams didžiausią rūpestį sudaro šv. Kalėdų, šv. Velykų ir vasaros atostogos. Prieš jas klierikai

turi pranešti, kur mano atostogauti, kad KGB pareigūnai galėtų, reikalui esant, susirasti, o reikalas visada atsiranda: neužverbuotus dar kalbinti, o užverbuotus pratinti dirbti saugumo naudai, pvz., papasakoti apie savo draugus, kurie pamaldūs, kurie ne, kas naujo seminarijoje, kokios klierikų nuotaikos, apie ką jie kalba, ką skaito, ką parsineša trečiadienį iš miesto etc.

Dažnas klierikas, parvykęs į tėviškę, randa iš saugumo atsiųstą laišką. Sveikinama su šventėmis ir primenama atvykti pasimatymui, pvz., į kokią nors autobusų stotį, pašta arba Kaune paskambinti nurodytu telefono numeriu. Kad nereiktų susitikinėti su saugumo organais, klierikai stengiasi per atostogas daugiau važinėti, bet už tai gauna barti.

Saugumo organų susitikimai su klierikais vykdomi prisiliekant gilioms konspiracijoms, mat, jei liaudžiai išryškės, kad šis ar anas klierikas susitikinėja su KGB pareigūnais, tai toks netinka būti saugumo agentu, nes jo visi saugosis.

Klierikams nepatariama atostogauti pas „reakcingus“ kunigus. (Tokiais yra laikomi visi, kurie nuoširdžiai dirba Kristaus vynuogynė, o ypatingai tie, kurie neprišilaiko tarybinės valdžios slaptų instrukcijų, apribojančių religinį gyvenimą.) Labai pageidaujama, kad klierikai atostogautų pas „lojalius“ kunigus, kurie yra arba užsiverbavę saugumo agentais, arba, pataikaudami valdžiai, apeidžia savo kunigiškas pareigas ir gyvena pasaulietiška gyvenimo būdu. KGB organai tokiu būdu siekia sužlugdyti klierikų idealizmą,

kad, matydami netikusius kunigų pavyzdžius, patys įprastų į toki gyvenimo būdą.

Dėl KGB organų kišimosi į seminarijos vidaus gyvenimą čia viešpatauja baimės ir nepasitikėjimo atmosfera. Kad ją sustiprintų, Rugienis laikas nuo laiko apsilanko seminarijoje, pagąsdina, kad vieną ar kitą klieriką reikia pašalinti.

KGB organų sukurtos sunkios sąlygos labai prislegia klierikų dvasią ir daugeliui pakerta sveikatą. Pastaraisiais keliais metais pastebimas liūdnas reiškinys: daugumos klierikų smarkiai šlubuoja sveikata.

Jei saugumo organams nepavyksta palaužti klieriko dvasią, tai gavęs šventinimus jaunas kunigas paskiriamas pas „lojalų“ kleboną, kad pirmuose kunigiško gyvenimo žingsniuose neturėtų idealaus kunigo pavyzdžio.

KGB organai stengiasi užverbuoti tiek jaunos, tiek vyresnės kartos kunigus, tačiau laimi tik kai kuriuos morališkai susikompromitavusius prieš tikinčiąją liaudį.

KGB organų pastangos padaryti kunigus tiesioginiais Bažnyčios griovėjais yra nusikaltimas prieš žmogaus teises ir sąžinės laisvę. Šis nusikaltimas yra vykdomas per visą pokario metą, o ypatingai stiprus pastaruosiu metu.

Šios žinios apie KGB veiklą seminarijoje surinktos iš tų, kuriuos saugumo organai bandė užverbuoti savo agentais.

„Lietuvos katalikų bažnyčios kronika“, 1972 m. Nr. 3

Vieno pastato istorija

Ant pastato pritvirtinta skulptoriaus Jono Jagėlos sukurta tipinė atminimo lenta.

Atkelta iš 7 p.

– partizanai Jonas Bujokas-Aras, Vladas Černiauskas-Balandis, Bronislovas Krištaponis-Brakonierius ir Antanas Skystimas-Lenkietis;

– partizanai Vytautas Strazdas-Bebras ir Jonas Grybauskas-Paukštelis;

– apygardos vadas Alfonsas Morkūnas-Plienys, apygardos

štabo viršininkas Vladas Ališauskas-Puškinas, B rinktinės vadas Pranas Grigas-Geniukas, apygardos štabo apsaugos būrio vadas Bronislovas Medelskas-Krienas ir B rinktinės būrio vadas Bronius Dūda-Narutis;

– apygardos komandinio rajono žvalgybos viršininkas Kazys Morkūnas-Gluosnis ir partizanas Alfonsas Morkūnas-Diemedis;

– grupės vadas Petras Sinkevičius-Ažuolas, partizanai Vincė Adomonytė-Bareikienė-Kunigaikštytė, Krienienė, Povilas Kapčinskas-Alijošius ir Jonas Sinkevičius-Gintaras;

– partizanai Napoleonas Bankauskas-Gintaras, Bronius Bistūrys-Girėnas ir Karolis Šerelis-Aviatorius;

– grupės vadas Jeronimas Mulevičius-Aitvaras, Verpetas, partizanai Aleksas Auglys-Ridikas, Evarestas Katliorius-Vaidila ir Antanas Sauliūnas-Garsas;

– būrio vadas Antanas Vaičiūnas-Rugelis, jo pavadojojas Laimutis Petrikas-Švedrys ir partizanas Vladas Vaičiūnas-Jaunuolis;

– būrio vadas Juozas Kličiūnas-Šarūnas, partizanai Jonas Mackela-Tuzas ir Albinas Povilavičius-Griausmas;

– partizanai Steponas Morkūnas-Vėtra ir Pranas (Bronius?)

Misiūnas;

– partizanai Mykolas Paškevičius-Gylys, Alfonsas Purlys-Ožys ir Jurgis Šinkūnas-Žalvarnis;

– būrio vadas Antanas Imbrasas-Tėvas, partizanai Vanda Dalinkevičiūtė-Imbrasienė, Elena Cikatavičiūtė ir Jonas Šerelis-Narūnas;

– partizanai Feliksas Laska, Antanas Stankūnas-Vaiduoklis ir Bronius Vagonis-Bijūnas. Sunkiai sužeistas partizanas Feliksas Šniras-Tirūnas mirė po 5 dienų;

– būrio vadas Vaclovas Paulionis-Girėnas, partizanai Jonas Garliauskas-Dobilas, Vaclovas Švežikas-Šaulys, Vytautas Usonis-Aidas ir Medardas Vanagas;

– grupės vadas Kostas Morkūnas-Nemunas, partizanai Lioginas Blauzdys-Dobilas, Romualdas Misonis-Gediminas ir Petras Žalkauskas-Viesulas;

– būrio vadas Bronius Šinkūnas-Daugirdas, partizanai Julius Katinas-Jurginas ir Vytautas Katinas;

– partizanai Jonas Bradulskas-Jokeris, Marijonas Dikčius-Liūtas, Stasys Jakubonis, Vaclovas Papis-Piršlys.

Didesnę dalį žuvusiųjų palaikų išveždavo į šalia Ukmergės esantį Pivonijos šilą ir ten užkasdavo. Kitus sumesdavo į šalia pastato buvusį šulinį arba užkasdavo įvairiose kiemo vietose.

1973 m. kieme kasant pamatus izoliatoriui, buvo rasti žmonių kaulai, jų taip pat buvo rasta ir

statant šalia pastato esantį viešbutį bei katilinę. 2003 m. rudenį buvusio šulinio vietoje buvo bandyta ieškoti užkastų žmonių palaikų, bet kaulų nerasta. Matyt, pastato teritorijoje vykstant statybos darbus, užkasimo vieta buvo specialiai sunaikinta. Tikėtina, kad pastato kieme galėjo būti užkasti ar į šulinį sumesti iki 20-ies žuvusių partizanų palaikų. Apie tai, kad kieme prie šio pastato būta dviejų šulinių, byloja Ukmergės krašto tyros muziejuje esantis bažnyčios ir pastatų išdėstymo senas planas. Net kalbėta, kad šuliniuose buvo primesta nemažų akmenų. Kokių tikslu kažkas į šulinius mėtė akmenis, dabar galima tik spėlioti.

Nei vokiečių okupacijos metais, nei po karo pastatas nebuvo grąžintas vienuoliams. 1955–1991 m. jame veikė Ukmergės r. milicijos poskyris ir KGB Ukmergės rajono skyrius, kuris „aptarnavo“ ir Širvintų bei Kavarsko rajonus.

Nors šiuo laikotarpiu partizaninis pasipriešinimas Lietuvoje buvo nuslopintas, KGB skyriaus darbuotojai sekė gyventojus ir vykdė kitokią veiklą, siekiant laiku pastebėti bet kokią antitarybinę veiklos apraišką. Tam tikslui jie naudojo slaptus užverbuotais agentais. Remiantis skyriaus veiklos ataskaita už 1960 metus, tokių agentų skyrius turėjo 69. Ataskaitoje atžymėti kaip gerai dirbantys agentai su slapyvardžiais: „Uosis“, „Zaicevas“, „Šereika“, „Bertas“, „Vaselkovas“, „Teptukas“, „Pomošnik“, „Rūta“, „Vėra“ ir

„Žvalgas“.

Ypatingai buvo sekami asmenys, pas kuriuos atvykdavo giminaičiai iš užsienio. Tokiu būdu KGB „prižiūrėdavo“ mokyklas ir netgi kai kuriuos kunigus.

Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, Ukmergės rajono taryba 1991 metų gegužės 14 dienos posėdyje nusprendė: „Gražinti Lietuvos Marijonų kongregacijai 1948 metais rugpjūčio 16 dieną nacionalizuotą Švenčiausios Trejybės bažnyčią, esančią Ukmergės mieste, Kauno g. 1, bei šalia esančias „Maldos“ knygyno ir marijonų vienuolyno patalpas, esančias Kauno g. 3.“

Bažnyčia pradėjo veikti ir buvo pašventinta 1991 metų birželio 29 dieną. Pirmuoju jos klebonu tapo kunigas Vaclovas Ramanauskas (žiauriai plėšikų nužudytas 1996 m. sausio 27 d.).

2007 m. LPKTS Ukmergės filialo pirmininko Albino Zailsko iniciatyva ir Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo (LGRT) centro rūpesčiu ant pastato pritvirtinta skulptoriaus Jono Jagėlos sukurta tipinė atminimo lenta.

Aleksandras Gražys, LPKTS Ukmergės filialo narys

Straipsniui panaudota viešai prieinama medžiaga, kurios didžiąją dalį pateikė LGRT centras

